

minister, der kommer efter ham, maa, hvis han ikke vil nøjes med at sidde og kaldes Kirkeminister og hæve sin Gage og ikke vil lade Tingene gaa deres skæve Gang og lade 5 være lige, hurtigst muligt sætte sig i Bevægelse for at faa Spørgsmaalet om Kirkens Adskillelse fra Staten gennemdrøftet med det Maal at naa til Handling.

Dermed tror jeg at have svaret i det væsentlige de ærede Medlemmer, der har talt mod mig, og jeg skal slutte med at sige, at vi naturligvis fra vor Side vil være med til en saglig Forhandling i Udvalget om alle disse Lovforslag og saa paa hvert enkelt Punkt søge at gøre dem saa frisindede og lidt utaalelige som muligt. Men skal de gennemføres efter deres Karakter, staaer det for os som givet, at der egentlig burde tilføjes et sidste Lovforslag, nemlig Forslag om at nedsætte et Udvalg af en eller anden Art til at optage Spørgsmaalet om Kirkens Adskillelse fra Staten. Dette opretholder vi trods alle de Indvendinger, der er fremkommet derimod.

Anden Næstformand (Parkov): Det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersen har Ordet for en kort Bemærkning.

J. Oskar Andersen: Jeg vil neppe i en kort Bemærkning kunne svare paa alle de Ting, som det ærede Medlem (Borgbjerg) fremdrog; der er ogsaa et Punkt, som jeg ønsker at undersøge nærmere, nemlig Forholdene i 1860—61, med Hensyn til hvilke jeg tror, det ærede Medlem ser fejl paa Sagerne. Der er imidlertid et Punkt, hvor jeg bør svare det ærede Medlem med det samme, idet jeg faktisk har gjort en Fejl. Jeg havde glemmt, at det ærede Medlem i 1919 udtalte sig, som han gjorde; det viser sig altsaa, at det ærede Medlem har Interesse for denne Sag. Paa den anden Side maa jeg hævde den Opfattelse, jeg gjorde gældende med Hensyn til Forholdene i 1918, den Gang der blev fremsat et Ønske i den paagældende Henseende fra min Side. Det ærede Medlem siger, at der var Borgfred; men der havde ikke været noget som helst til Hinder for, at man kunde have fulgt mig i dette at nedsætte Udvalg. Det var det, der var Tale om; der var ikke Tale om en umiddelbar Indgriben, men om en Overvejelse af de forskellige Eventualiteter med Hensyn til Forholdet mellem Stat og Kirke. Der var ikke Tale om noget Brud paa Borgfreden — det kom paa anden Maade fra den daværende Ministers Side.

Men selv om nu det ærede Medlem i 1919 slog til Lyd for den Idé, maa jeg gøre

opmærksom paa, at det skete i Forbindelse med et Grundlovsforslag, som kombinerede en hel Række Ting paa en saadan Maade, at det ærede Medlem maatte være klar over, at man fra de forskellige Sider vilde være betænkelig ved at inddrage det kirkelige Spørgsmaal i Debatten om alle de store Spørgsmaal, som dér blev fremsat. Jeg anser det for forstaaeligt, at man fra Venstres og de Konservatives Side afviste at optage Sagen, naar den skulde kombineres med saa mange andre Ting.

Jeg vil blot endnu føje til, at jeg, naar disse Lovforslag er gennemført, og vi har faaet ordnet de Spørgsmaal, vi maa have ordnet af Hensyn til Sønderjylland, stadig er villige til at tage Spørgsmaalet op om en Ordning med Hensyn til Kirkegodset paa den Maade, som det ærede Medlem har Sympati for, i Overensstemmelse med det, Hr. Pastor Friis-Hansen i sin Tid ønskede.

Lambæk: Forhandlingen har ført til, at jeg har Lyst til at gøre nogle Bemærkninger ogsaa om denne Afdeling af Kirkelovene; jeg skal indskrænke mig til et Par Bemærkninger angaaende Spørgsmaal af praktisk Betydning med Hensyn til Menighedsraadsloven. Der var navnlig to Punkter, hvor det ærede Medlem Hr. Borgbjerg og det ærede Medlem Hr. Povlsen var meget utilfredse med Lovforslaget; jeg kan for øvrigt ikke forstaa, at de ærede Medlemmer kunde komme saa højt op, som de kom i den Anledning. Deres Misforståelse gjaldt dels det Standpunkt, Lovforslaget indtager med Hensyn til Spørgsmaalet om direkte Valg af Præster, dels Opretholdelsen af Bestemmelsen om, at der skal ske Tilmelding til Listerne af de kirkelige Vælgere.

Hvad det første angaar, er det et Ønske, der har været fremme adskillige Gange. Jeg forstaaer udmærket Ønsket og kan følge de ærede Medlemmer, for saa vidt som jeg kan se, der er Ønske om at naa til en Ordning, hvorefter Sognemenigheden faar den størst mulige Indflydelse, saaledes at den kan faa den Præst, den ønsker. Men naar det fra den Side siges, at vi hellere maa indføre den sønderjydske Ordning, tilstaaer jeg, at jeg ikke forstaaer det. I Sønderjylland er det saaledes, at de hver anden Gang faar Præsten sendt — saa har de intet Valg —, og hver anden Gang faar de tre Præster tilsendt, som de skal vælge imellem. Jeg kan ikke forstaa, at det i nogen Maade skulde være bedre end eller blot tilsvarende til det, her er foreslaaet.